

Ганна ХАРЛАНЧУК-ЮЖАКОВА:

«ДЗЕЦІ — ГЭТА НЕ ЦЯЖАР, А ЎЗНАГАРОДА»

Іх шасцёра. Пакуль што шасцёра: Павел, Ганна і дзеці. Філіпу 11 гадоў, Івона — 7 гадоў. Столькі ж споўнілася Адэлі, а малодшай, Алівіі, — 4. І ўсе з нецярпеннем чакаюць з'яўлення на свет пятага дзіцяці — Паўлінкі.

Вядомы актёр, рэжысёр Павел Харланчук сёння вельмі запатрабаваны — выступае на сцэнах Купалаўскага тэатра і Тэатра-студыі кінаакцёра, робіць уласныя пастаноўкі, шмат здымаецца ў кіно. Ганна — таксама выпускніца Акадэміі мастацтваў, служыла ў драматычным тэатры імя Максіма Горкага і тэатры Беларускай арміі, але цяпер змяніла актёрскую прафесію на прафесію мамы і захавальніцы сямейнага агменю. У сям'і ўсе размаўляюць на беларускай — не ў пагоні за трэндам, а таму, што адчуваюць гэта правільным; удзельнічаюць усе разам у навагодніх і калядных пастаўках. «Тое, што мы ёсць сям'я», — гэта самая галоўная перамога і дасягненне ў маім жыцці», — часта гаворыць у інтэрв'ю Павел, які ў свой час без ваганняў узяў дваіное прозвішча ў знак павагі і кахання да жонкі. Карыстаючыся выпадкам, выводзім з ценю і Ганну.

Сям'я — гэта найвялікшая каштоўнасць, і праз яе Бог дае новае жыццё. Таму цаніце гэты час, у які вы разам, вельмі беражыце адно аднаго.

— **Аня, вы вельмі моцная і мужная жанчына — з чатырма дзецьмі, у чаканні пятага, сабрацца на конкурс «Сям'я года»... Як асмеліліся на гэта?**

— З адміністрацыі Мінскага раёна запыталі, ці згодны мы, — і Паша пагадзіўся. Усё залежала найперш ад яго, бо ён зазвычай вельмі заняты ўлетку. Гэта час актыўных здымак, падчас якіх мы тату дома амаль не бачым... І ўсё адно так атрымалася, што менавіта на дзень правядзення

конкурсу Паша быў заняты адразу ў некалькіх здымках, у Расіі і ў Беларусі, таму давялося ехаць без яго. Па шчырасці, прыехаць з чатырма дзецьмі, цяжарнай — гэта ўсё не складана.

— ?!
— Насамрэч. Галоўная складанасць — у падрыхтоўцы, калі трэба ўсіх дзяцей «пастроіць», патлумачыць, што за чым неабходна рабіць, адрэпеціраваць конкурснае выступленне. Вось з гэтым — так, давялося папрацаваць.

...У наш час мець чатырох дзяцей і вырашыць нарадзіць пятае — сёння не тое што рэдкасць, а амаль грамадзянскі падзвіг. Але толькі не для Паўла і Ганны, якія адразу, яшчэ больш за 10 гадоў таму, хацелі вялікую сям'ю.

— Мы не адчуваем, быццам гэта цяжар, — круціць галавой Аня, — гэта ж наш свядомы выбар.

— **Вы не афішэеце, але і не ўтойваеце, што дваіх дзетак узялі з дзіцячага дома. Няўжо і гэты этап прайшлі бязбольна?**

— З імі было складана, канешне. Першы год адаптацыі даваўся няпростым. Філіп ужо быў дарослы і закрываўся ўнутры сябе. Трэба было прыкласці шмат намаганняў, каб ён адкрыўся, даверыўся нам; а маленькая Івона, наадварот, усе эмоцыі выплёскавала вонкі — тату не прызнавала, мужчын наогул не падпускала блізка, вады баялася... Што дапамагло справіцца? Напэўна, вера. Я заўсёды кажу, што без Бога немагчыма мець тую любоў, з якой трэба падыходзіць да гэтай справы. Бо палюбіць чужых дзяцей вельмі складана. Я ведаю сем'і, якія бяруць дзіця і проста змагаюцца з пачуццём уласнай нелюбові, і я іх вельмі разумею. У нас, спадзяюся, атрымалася па-сапраднаму палюбіць дзяцей, і мы — сям'я. Хоць Філіп і Івона ведаюць, што яны не родныя, але яны — таксама нашы дзеці.

— **Ці не бывае часам крыўдна, што давялося фактычна ахвяраваць актёрскай кар'ерай дзеля выхавання дзяцей?**

— Ёсць такі момант, можа быць. Я б сапраўды хацела больш рэалі-

завацца ў прафесіі, бо дзеля гэтага доўга вучылася, я актрыса, якой цікава іграць у тэатры, здымацца ў кіно... Яшчэ з трыма дзецьмі я працавала — проста брала іх з сабой. Зараз гэта немагчыма. Але я не шкадую, бо разумею: тое, што я цяпер раблю, — нашмат важнейшае, чым мая кар'ера, чым наогул любыя прафесійныя дасягненні. Такое нейкае ўнутранае адчуванне, бачанне вынікаў маёй працы. А мяркую, ніхто не аспрэчыць, што выходзяць дзяцей — вялікая праца. І яна не тое каб кампенсуе прафесійную недарэзалі-заванасць — гэта нават немагчыма параўноўваць! Да таго ж мы ездзім з тэатральнымі пастаўкамі па школах, садках, дзіцячых дамах; 5 гадоў існуе пастаўлены Паўлам чужоўны спектакль «Маё сэрца б'ецца» ў межах праекта «У абарону жыцця» — толькі што з'ездзіў ён цяпер ідзе. Але, думаю, нешта будзе адбывацца ў гэтым рэчышчы, і я сыграю яшчэ не адну ролю.

— **Вы з Паўлам — жывое абвяржэнне тэорыі аб нетрываласці студэнцкіх шлюбав. І ўсё ж дзве творчыя, эмацыянальныя асобы ў сям'і — спалучэнне няпростое. Як захоўваеце лад у доме?**

— У нас ёсць такое правіла, якое падказваў аднойчы мудры чалавек, і мы ім карыстаемся. Без яго ў свой час хто ведае, што было б і як атры-

Сям'я збіраецца разам не толькі дома: дзеці выступаюць з Паўлам і Аняй у адным са спектакляў.

малася... Фармулёўка яно вельмі проста: «хто павінен папрасіць прабачэння, калі вы пакрыўдзіліся адно на аднаго?» Мы, вядома, сталі разважаць: напэўна, той, хто вінаваты. А правільны адказ — «я». У сэнсе, кожны павінен ісці на прымірэнне першым.

— **Проста гучыць і не заўжды проста рэалізуецца. Ці атрымліваеце ў вас?**

— Атрымліваецца. І ў мяне такое адчуванне, што чым далей, тым яшчэ бліжэй мы робімся, тым нам больш не хапае адно аднаго. Не магу сказаць, быццам у сям'і мы дзве такія эмацыянальныя асобы, паміж якімі непазбежныя канфлікты. Паша прыходзіць дадому, адыграўшы ўсе эмоцыі на плячоўцы, і хоча простага, спакойнага баўлення часу з блізкімі. І мы яго штораз вельмі чакаем. Тым больш, з улікам таго, што цяпер адбываецца ў свеце, наколькі кожны дзень дарагі і наколькі трэба цаніць адно аднаго — гэтае разуменне ў нашай сям'і вельмі моцнае.

Палюбіць чужых дзяцей вельмі складана. Я ведаю сем'і, якія бяруць дзіця і проста змагаюцца з пачуццём уласнай нелюбові, і я іх вельмі разумею. У нас, спадзяюся, атрымалася па-сапраднаму палюбіць.

— **Прадбачу адказ на пытанне, як вы выходзіце дзяцей: у любові.**

— Так, у любові, — усміхаецца. — Але і ў строгасці, бо любоў таксама строгая. І калі ты любіш, то ў пэўны

момант караеш, накіроўваеш дзіця, засцерагаеш ад памылак. Дзеці ўсё адно маніпулююць, зрушваюць усталяваныя рамкі. Таму трэба іх у пэўны час з любоўю, але і строгасцю, спыніць у чымсьці, пакараць — але пакаранне павінна адпавядаць правіне. І мне здаецца, што ў іх таксама ёсць разуменне, што мы іх любім заўжды і ўсякімі і што наша строгасць — толькі частка вялікай бацькоўскай любові. Прычым яшчэ вельмі важна, што Паша — насамрэч наша падтрымка і апора, і самы моцны тыл, які можна ўявіць; у нас аднолькавыя погляды на выхаванне, і тата для дзяцей стапрацэнтны аўтарытэт.

— **Пасля перамогі ў абласным этапе конкурсу вы трапляеце ў рэспубліканскі фінал, які ўбачыць мноства людзей. Магчыма, некага ваш прыклад падштурхне да важных рашэнняў ва ўласнай сям'і. Якую думку хацелася б данесці да іншых сем'яў?**

— Што сям'я — гэта найвялікшая каштоўнасць, і праз яе Бог дае новае жыццё. Таму цаніце гэты час, у які вы разам, вельмі беражыце адно аднаго. І яшчэ вельмі хацелася б, каб дзеці не былі для нас цяжарам. Цяпер распаўсюджаны стэрэатыпы, што дзеці — гэта так складана, так цяжка, «як вы іх пракорміце?»... Усё гэта мы чуюм пастаянна. А трэба ўсвядоміць іншае: як сказана ў Бібліі, дзіця — гэта ўзнагарода, якая нам даецца звыш. І за пэўны адрэзак часу, даволі кароткі, мы маем шанец укласці ў дзіця ўсё тое, што ўмеем і ведаем самі, і адправіць у жыццё. Калі ўзяць на сябе гэтую адказнасць і несці яе з радасцю, потым мы абавязкова ўбачыце плён сваёй працы і пакінеце, мабыць, самы значны след на зямлі...

Вікторыя ЦЕЛЯШУК. Фота аўтара і з архіва герояў.

■ **Вазьму твой боль...**

ЯК Я ПЕРАСТАЛА ТУРБАВАЦА

«Як мага хутчэй перазвані мне! Тэрмінова патрэбна дапамога! Гэта пытанне жыцця і смерці!!!» — атрымліваю экспрэсіўнае паведамленне ад Тані, валанцёркі анкахворага падапечнага. Усе праблемы, за якія мы бяромся, — гэта пытанні жыцця і смерці. І ўсе яны тэрміновыя. Што можа быць такім экстранным? Набіраю.

— Усё дрэнна! Сёння прыйшлі вынікі аналізаў Алі. У яго 90 працэнтаў гэтых... забылася, як завуцца... Што рабіць?! Урачы сказалі, лячыць бессэнсоўна. Адпраўляюць дадому! Маці не хоча жыць! Як быць?! Яна званіла мне ў слыхах! 90 працэнтаў... Як жа іх?... Я не ведаю, што рабіць, нават словы забываю! Чым дапамагчы?!

Таня апякае 16-гадовага Алі з Азербайджана. Ён лечыцца ў беларускім Цэнтры дзіцячай анкалогіі, гематалогіі і імуналогіі ўжо другі раз. Для замежнікаў лячэнне ў нас платнае. Як толькі сын захварэў, бацькі прадалі кватэру ў Баку, каштоўныя ўпрыгажэнні, узялі крэдыты і паехалі ў Беларусь з двюма дачкамі і хворым сынам. Тут у іх нарадзілася маленькая Соня — яна павінна стаць донарам ствалавых клетак для Алі. Усе працэдольныя члены сям'і ўладкаваліся на працу. Але грошай не хапіла. Дапамагалі ўсім светам. Перасадку рабіць не сталі, бо Алі выйшаў у рэмісію. Даўгі за лячэнне пагасілі, сям'ю адправілі на радзіму.

Неўзабаве хвароба вярнулася. Маці з сынам зноў прыехалі ў Мінск. Востра паўстала пытанне перасадкі касцявога мозга і вялікай сумы грошай на гэтую аперацыю.

Таня з калегамі актыўна ўзялася збіраць сродкі на лячэнне Алі.

І вось табе гром сярод яснага неба: не будзе перасадкі, не трэба збіраць грошы, лячыць не мае сэнсу — зрабілі, што маглі.

Мне знаёмы яе стан адчаю і бездапаможнасці. Бег на месцы — быццам усё, што ты робіш, марнае, бо нічога ўсё роўна не мяняецца. Аднойчы я зразумела, што самае марнае ў нашай справе — вось такі стан адчаю, тры-вожнасць і самаразбурэнне. Ён нічога не дае ні нам, ні нашым падапечным. Толькі забірае сілы і час, патрэбныя для справы.

— Я вырашыла адаслаць дакументы Алі ў замежныя клінікі. Можа, яны возьмуцца лячыць яго далей. А што, калі яны не возьмуцца? А раптам выставяць велізарную суму, якую нам ніколі не сабраць? А ці будуць беларусы дапамагаць азербайджанцу, які лечыцца ў Ізраілі? Што, калі людзі перастаюць пералічваць грошы на Алі?

Стоп, Таня! Не вырашай за дактароў, не вырашай за бухгалтараў, не вырашай за ўсіх беларусаў. Гэта іх адказнасць, іх рашэнні, гэта будучыня, якую мы не можам прадказаць. Адказвай толькі за сябе. Ты прыняла рашэнне дапамагаць Алі. Ты гэта робіш. Ты ўзяла на сябе адказнасць збіраць грошы на яго лячэнне. Ты з гэтым спраўляешся. Табе ў галаву прыйшла правільная думка адправіць яго дакументы ў Ізраіль. Зрабі гэта.

Аднойчы я вырашыла несці адказнасць толькі за сябе і за сваю частку работы. Выявілася, што астатняе не залежыць ад мяне, колькі ні перажывай, колькі слёз ні пралівай. Нават калі я спрабавала прадказаць паводзіны іншых людзей, кожны раз мяне чакаў сюрпрыз.

Перыядычна я раблю рассылку пра сваіх падапечных. Адпраўляю па электроннай пошце ці ў сацыяльных сетках інфармацыю пра неабходную дапамогу. Раней выбірала людзей, якія, верагодней за ўсё, могуць адкажыцца. Дасылала тым, хто, на мой погляд, дапаможа.

Трапляліся і тыя, хто «хутчэй за ўсё не, але няхай будзе». Гэтыя людзі заўсёды здзіўлялі. Ад тых, на каго я ўскладала надзеі, і нават сёння няма адказу. А тыя, каго я «забракавала», адгукаліся самі і далучалі сяброў.

Цяпер я не бяруся вырашаць за іншых. Рассылку раблю выпадковым людзям. Не ўскладуючы надзеі на добрых і не пазбаўляючы шанцу ненадзейных.

І няхай не кожны адрасат здолее дапамагчы, але кожнае звязно выконвае важную работу. Адзін заўважае інфармацыю, перадае іншаму, той, у сваю чаргу, расказвае пра яе цэлай кампаніі — у гэтай кампаніі нараджаецца ідэя, як дапамагчы, і толькі адзін чалавек яе рэалізуе. Я не здзіўляюся, калі памочнікам аказваецца сябар брата свата таго адрасата, якому я першапачаткова дасылала просьбу. Кожны з іх зрабіў сваю работу, як і я. Калі адказваць толькі за адну частку задання, можна зрабіць яе максімальна ясна.

Аднойчы я запрашала вядомага беларускага рок-спевака павіншаваць з днём нараджэння Андрэя, пацыента дзіцячага анкацэнтра. Спявак выслухаў, пранікся, адразу пагадзіўся прыехаць. Але з адной умовай: спяваць ён не будзе.

Яшчэ гэтай праблемы мне не халала! На працы ганяюць, дома сабака не выгулены, да заліку ва ўніверсітэце трэба рыхтавацца. А тут свята не атрымліваецца зладзіць! Камандаваць «зоркай» не магу — пасля звання ўсё яшчэ дрыжаць каленкі, загадаць спяваць не маю права. Нявызначанасць і незавершанасць так турбавалі маю ўнутраную перфекцыяністку, што і працаваць не магла, і да заліку не падрыхтавалася, і на сабаку забылася. Я ўжо вырашыла не ехаць на дзень нараджэння. І тут да мяне

дайшло: твая задача маленькая — прыкласці ўсе намаганні, каб арганізаваць міні-канцэрт. Вынік — за спеваком. Але ты павінна пастарацца. Зрабі яшчэ адзін крок. Зрабі ўсё, што можаш. Не хвалюйся за рашэнне — пакінь гэта рокару. Проста зрабі сваю частку задання.

І я пішу СМС «зорцы». Пра тое, як Андрэй збіраўся на яго канцэрт, але трапіў у рэанімацыю. Пра тое, якой нацягнутай можа быць сустрэча ў палаце і як разрадзіць атмасферу песня. Пра тое, што ў аддзяленні яшчэ мноства аматараў року, і міні-канцэрт парадзе не толькі імянінніка. І пра тое, што гэта можа быць апошні дзень нараджэння Андрэя.

Адказу не прыйшло, але я супакоілася, бо зрабіла ўсё, што ад мяне залежала.

...Назаўтра я сустрэла Лявона Вольскага на паркуйцы дзіцячага анкацэнтру. Ён зачыніў за сабой дзверы аўто, падышоў, павітаўся і зноў пайшоў да машыны. З задняга крэсла спявак дастаў... гітару.

Канцэрт сабраў усё аддзяленне. Спявалі хорам, імправізіравалі, размаўлялі паміж песнямі, гітару змяняў губны гармонік. Гэта быў апошні дзень нараджэння Андрэя. Рада, што менавіта тады зразумела: я — толькі адно звязно ланцужка і сваю справу павінна выканаць адказна.

— Што ж рабіць?! — у тэлефоне трывожна гучыць голас Тані.

Супакойца. І даслаць дакументы ў Ізраіль. Гэта твая частка работы. Астатняе ад нас не залежыць — і няхай яно цыбе не турбуе.

Таняна НЕМЧАНІНАВА, кіраўнік дабрачыннага руху «Клуб 5000».